

Abstract

The author identifies the main approaches used in teaching future social workers in online mode for non-native speakers. Factors to consider when implementing distance learning are indicated. The need to develop students' volitional qualities and their "role positions of identification", especially the role position of "I-Professional", is highlighted.

Keywords: *social worker, higher education institution, online learning, distance learning, approaches, scientific circle.*

УДК 37.18.4-025.26

Захарін С. В.,

доктор економічних наук,

головний науковий співробітник відділу історії та філософії освіти,

Інститут педагогіки НАПН України,

м. Київ, Україна

ORCID ID 0000-0002-1263-8170

СУЧАСНІ ТЕНДЕНЦІЇ РОЗВИТКУ ГІБРИДНОГО ТА ЗМІШАНОГО НАВЧАННЯ У ЗАКЛАДАХ ОСВІТИ

У статті показано сучасні тенденції розвитку гібридного та змішаного навчання у закладах освіти. Обґрунтовано організацію освітнього процесу в сучасних умовах і за сучасних цивілізаційних викликів яка невпинно прямує в бік гібридного або змішаного навчання з використанням елементів дистанційного навчання. Розкрито, що впровадження в систему освіти різноманітних інформативно-комунікативних технологій є одним із шляхів оптимізації освітнього процесу, який приносить багато переваг та є значним кроком до спрощення організації освітнього процесу у закладах освіти і підвищення ефективності самостійної роботи здобувачів освіти, а також об'єктивної оцінки набутих компетентностей. Встановлено, що освіта є одним із основних прав людини, передбачених статтею 26 Декларації прав людини, Конституції України та Законом України про освіту. Охарактеризовано те, що поєднання змішаної і традиційних форм здобуття знань, умінь та навичок (компетентностей) у закладах освіти може надати здобувачам широкий спектр освітніх послуг для набуття програмних результатів, необхідних для майбутньої професійної діяльності. Доведено, що метою впровадження гібридного навчання в освіту є використання новітніх інформативно-комунікативних засобів, а також відкритий доступ до освітніх ресурсів для організації якісних освітніх процесів. Така форма навчання дозволяє швидко адаптуватися до вимог інформаційного суспільства та підготувати майбутніх фахівців.

Ключові слова: *сучасні тенденції розвитку гібридного та змішаного навчання, заклади освіти, організація освітнього процесу, ефективність самостійної роботи, освітні послуги, набуті компетентності, фахівці.*

Організація освітнього процесу в сучасних умовах і за сучасних цивілізаційних викликів невпинно прямує в бік гібридного або змішаного навчання з використанням елементів дистанційного навчання [1, с. 53].

Впровадження в систему освіти різноманітних інформативно-комунікативних

технологій є одним із шляхів оптимізації освітнього процесу, який приносить багато переваг та є значним кроком до спрощення організації освітнього процесу у закладах освіти і підвищенням ефективності самостійної роботи здобувачів освіти, а також об'єктивної оцінки набутих компетентностей.

Освіта є одним із основних прав людини, передбачених статтею 26 Декларації прав людини [2], Конституції України [4] та Законом України про освіту [3].

Сьогодні в Україні діють десятки безкоштовних освітніх закладів, які надають змішану освіту, яка в порівнянні з традиційними формами (денною та заочною) має багато особливостей та переваг: безперервність навчання – можливість вчитися за персональним графіком у будь-який час; доступність – відкритість освітніх ресурсів, що дозволяє всім здобувачам брати участь у освітньому процесі; економічність – безпечне якісне навчання з найменшими фінансовими та енергетичними витратами; персоналізація та диференціація навчання з урахуванням вікових та фізіологічних особливостей користувачів, створення та коригування дистанційних курсів; інноваційність – використання новітніх інформативно-комунікативних засобів для створення якісного освітнього середовища для формування та розвитку професійних навичок та отримання комп'ютерних знань; мобільність – можливість одночасно навчатися в іншій сфері, не відокремлюючись від професійної діяльності.

Проте використання гібридної освіти має і деякі недоліки: переривання доступу до віддалених ресурсів, що може призвести до втрати або пошкодження даних (внаслідок відсутності світла та нестабільного інтернет-зв'язку); деякі педагоги некомпетентні у використанні нових інформативно-комунікаційних технологій для організації змішаної освіти; труднощі мотивації виконання завдань (у зв'язку з великим навантаженням на самостійне оволодіння знаннями);

Під час змішаного навчання необхідно враховувати певні обмеження спілкування, а саме: певна ізоляція здобувачів освіти у віртуальних академічних групах; обмеження, що перешкоджають груповому спілкуванню та груповій єдності; технічні засоби колективної комунікації (між викладачами та здобувачами освіти створили штучний і неповноцінний простір спілкування; невміння чітко й ясно висловлювати свої думки (особливо в чатах та текстових повідомленнях).

Широке впровадження та розвиток гібридної освіти у вільній економічній зоні України потребує вирішення низки завдань: кадрове забезпечення потреб змішаного навчання; матеріально-технічне та фінансове забезпечення; методичне забезпечення, що враховує специфічні обставини; створення проєктів підтримки здобувачів освіти різних регіонах України на основі вільної економічної інфраструктури; пропагування освіти на ринку праці та послуг; турбота про здоров'я всіх учасників, що є найважливішою частиною організації навчання.

На жаль, є фактори, що перешкоджають запровадженню гібридного навчання в Україні, вони пов'язані з відносно високою вартістю розробки курсів, недостатнім розвитком інфраструктури, вартістю створення якісної предметної бібліотеки, складністю отримання дозволів та отримання національної атестації. На нашу думку, активно розвиваючи та впроваджуючи сучасні інформаційні технології, звільняючи аудиторії, економлячи експлуатаційні та управлінські витрати в процесі освіти, змішане навчання надасть переваги для закладів освіти та підвищить якості освітнього процесу.

Впровадження системи гібридного навчання залежить від координаційної діяльності зацікавлених сторін. Основною зацікавленою стороною системи змішаного

освіти є держава, як суб'єкт нормативно-правового регулювання діяльності закладів освіти та основний стейкхолдер для підготовки компетентних та конкурентоспроможних фахівців на ринку праці та освітніх послуг.

Нині заклади освіти прагнуть створити нові джерела доходу, а розробка нових дистанційних та онлайн-курсів розглядається як спосіб отримання доходу та підвищення конкурентоспроможності. Педагоги можуть успішно розробляти власні онлайн-курси. Детально розглядаючи цю ініціативу, можна організувати підвищення кваліфікації педагогів різних закладів освіти у напрямку впровадження гібридного та змішаного навчання, розробити ефективне створення сучасних електронних інтелектуальних посібників. У той же час педагоги можуть читати відповідні тематичні курси та сформувати команду розробників розумних посібників у системі змішаного навчання для використання іншими новаторами.

Незалежно від того, яку назву вживати для цього явища, змішане або гібридне навчання, воно швидко поширюється та розвивається. В той час, коли експерти продовжують піддавати сумніву ефективність змішаного навчання, воно змушує замислитись не тільки над використанням технологій у освітньому процесі, а й над пошуком шляхів того, як зробити навчання більш доступним та ефективним.

Змішане навчання або гібридне навчання – це якісно новий підхід, що трансформує структуру та зміст навчання, змінюючи традиційні ролі викладача та здобувача освіти, який додає сучасних інтерактивних технологій до традиційних.

Таким чином, метою впровадження гібридного навчання в освіту є використання новітніх інформативно-комунікативних засобів, а також відкритий доступ до освітніх ресурсів для організації якісних освітніх процесів. Така форма навчання дозволяє швидко адаптуватися до вимог інформаційного суспільства та підготувати майбутніх фахівців. Поєднання змішаної і традиційних форм здобуття знань, умінь та навичок (компетентностей) у закладах освіти може надати здобувачам широкий спектр освітніх послуг для набуття програмних результатів, необхідних для майбутньої професійної діяльності.

Використана література:

1. Герасименко В. В., Паткевич В. О. Не розвинені можливості системи освіти в Україні. Розвиток освітньої системи: європейський вектор: матеріали II Міжнародної науково-методичної конференції ХНУБА. Харків : ФОП Панов А.М, 2019. С. 52–53.
2. Загальна декларація прав людини URL: (https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_015#Text) (дата звернення 21.03.2023).
3. Закон України “Про освіту” URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2145-19#Text> (дата звернення 15.03.2023).
4. Конституції України. URL: (<https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/254к/96-вр#Text>) (дата звернення 22.03.2023).

Abstracts

The article shows modern trends in the development of hybrid and mixed learning in educational institutions. The organization of the educational process in modern conditions and under modern civilizational challenges, which is constantly moving towards hybrid or mixed learning with the use of elements of distance learning, is substantiated. It was revealed that the introduction of various informative and communicative technologies into the education system is one of the ways to optimize the educational process, which brings many advantages and is a significant step towards simplifying the organization of the educational process in educational institutions and increasing the efficiency of the independent work of education seekers, as well as objective assessment of acquired competencies. It has been established that education is one of the basic human rights provided for in Article 26 of the

Declaration of Human Rights, the Constitution of Ukraine and the Law of Ukraine on Education. It is characterized that the combination of mixed and traditional forms of acquiring knowledge, abilities and skills (competencies) in educational institutions can provide students with a wide range of educational services to acquire program results necessary for future professional activities. It has been proven that the purpose of introducing hybrid learning into education is the use of the latest informative and communicative tools, as well as open access to educational resources for the organization of quality educational processes. This form of education all owes you to quickly adapt to the requirements of the information society and prepare future specialists.

Keywords: *modern trends in the development of hybrid and mixed learning, educational institutions, organization of the educational process, effectiveness of independent work, educational services, acquired competences, specialists.*

УДК 159.922.8:004.738.5

Калина Д. С.,
студентка,
Вінницький інститут Університету “Україна”
м. Вінниця, Україна

ПСИХОЛОГІЧНІ АСПЕКТИ МЕХАНІЗМУ ФОРМУВАННЯ ІНТЕРНЕТ-ЗАЛЕЖНОСТІ В ПІДЛІТКІВ

У статті розкрито психологічні аспекти механізму формування залежності підлітків від інтернет-мережі, для яких характерна підвищена вимогливість по відношенню до власного оточення. Метою тези є аналіз та виявлення психологічних аспектів механізму формування інтернет-залежності в підлітків. Причина залежної поведінки частіше за все полягає в тому, що вона є шляхом найменшого опору підлітка перед його оточенням. Основними чинниками формування адиктивної поведінки є такі фактори як: виховання та індивідуально-психологічні новоутворення, які супроводжуються кризами. Нездатність протистояти життєвим труднощам супроводжується низькою самооцінкою, поганою переносимістю життєвих труднощів, невпевненістю в собі є важливими факторами, що формують унікаючу поведінку людини. В такому випадку Інтернет служить засобом самозахисту від почуття болю, приниження та поганого настрою.

Ключові слова: *підлітки, мотивація, адиктивна поведінка, віртуальний світ, інтернет-залежність.*

Психологічні аспекти механізму формування залежності засновані на природному прагненні підлітка або дитини позбутися різного роду проблем і неприємностей, пов'язаних з повсякденним життям. Психіка підлітків ще нестійка до несприятливих впливів, будь-які переживання і неприємності сприймаються як безвихідні або катастрофічні. Рольова комп'ютерна гра дозволяє знайти простий і доступний спосіб створення іншого світу, життєвих ситуацій, досі не випробуваних і неможливих в реальності.

У загальному вигляді інтернет-залежність визначається як “нехімічна залежність через користування Інтернетом” і є складовою залежності від комп'ютерних технологій в цілому, тобто від потреби взаємодії з цим забезпеченням в ігровій,